

Sygn. akt II Ca 683/15

POSTANOWIENIE

Dnia 12 listopada 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Dariusz Mizera (spr.)
Sędziowie:	SSA w SO Stanisław Łęgosz SSR del. Mirosława Makowska
Protokolant:	st. sekr. sąd. Beata Gosławska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 października 2015 roku

sprawy z wniosku M. Ł.

z udziałem I. Ł.

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji uczestniczki

od postanowienia Sądu Rejonowego w Radomsku z dnia 15 czerwca 2015 roku, sygn. akt I Ns 190/13

postanawia: oddalić apelację i ustalić, iż każdy z uczestników ponosi koszty postępowania odwoławczego związane ze swoim udziałem w sprawie.

SSO Dariusz Mizera

SSA w SO Stanisław ŁęgoszSSR Mirosława Makowska

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt II Ca 683/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 15 czerwca 2015 roku Sąd Rejonowy w Radomsku po rozpoznaniu sprawy z wniosku M. Ł. z udziałem I. Ł. o podział majątku wspólnego postanowił:

I. ustalić, iż w skład majątku wspólnego M. Ł. i I. Ł. wchodzi:

1. zabudowana nieruchomość położona w R. przy ulicy (...), oznaczona w ewidencji gruntów numerem działki (...) o pow. 0,0306 ha, dla której w Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Radomsku prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...) o wartości 127 800,00 złotych;

2. czteroelementowy zestaw garnków Z. o wartości 4 000,00 złotych;

II. dokonać podziału wyżej opisanego majątku wspólnego w ten sposób, że:

1. przyznać na wyłączną własność uczestniczki I. Ł. nieruchomości opisaną w punkcie I pkt. 1 postanowienia;
2. przyznać na wyłączną własność wnioskodawcy M. Ł. ruchomości opisane w punkcie I pkt. 2 postanowienia;

III. ustalić wartość majątku wspólnego na kwotę 131 800,00 złotych;

IV. ustalić, iż udziały stron postępowania w majątku wspólnym są równe;

V. zasądzić od uczestniczki I. Ł. na rzecz wnioskodawcy M. Ł. kwotę 28 900,00 złotych tytułem spłaty płatną w 4 równych ratach po 7.225 złotych każda, z czego pierwsza rata płatna do dnia 31 grudnia 2015 roku i kolejne płatne co 6 miesięcy odpowiednio w terminach do dnia: 30 czerwca 2016 roku, 31 grudnia 2016 roku, 30 czerwca 2017 roku z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności;

VI. nakazać ściągnąć od wnioskodawcy M. Ł. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Radomsku kwotę 25,00 złotych tytułem zwrotu wydatków;

VII. zasądzić od uczestniczki I. Ł. na rzecz wnioskodawcy M. Ł. kwotę 1846,22 złotych tytułem zwrotu kosztów sądowych;

VIII. ustalić, iż w pozostałym zakresie każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

M. i I. małżonkowie Ł. pozostawali w związku małżeńskim od dnia 12 stycznia 1991 roku. W dniu 4 października 2011 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, w sprawie sygn. akt IC 654/11, orzekł o rozwiązaniu związku małżeńskiego przez rozwód z winy M. Ł.. Ze związku małżeńskiego pochodzi dwoje dzieci: córka I. S. lat (...) oraz H. Ł. lat (...). Wnioskodawca jest zobowiązany do uiszczania alimentów na rzecz syna w kwocie 500 złotych miesięcznie.

Wnioskodawca posiada względem syna H. zaległości alimentacyjne w wysokości ok. 17 000 złotych.

Do dnia 13 kwietnia 2006 roku M. i I. małżonkowie Ł. pozostawali we wspólności majątkowej małżeńskiej. Tego dnia strony zawarły przed notariuszem umowę majątkową małżeńską, w której wyłączyły wspólność ustawową małżeńską i ustanowili ustrój rozdzielności majątkowej z dniem zawarcia umowy.

W skład majątku wspólnego stron wchodzi czteroelementowy zestaw garnków Zepter o wartości 4 000,00 złotych.

W dniu 20 września 2004 roku Sąd Rejonowy w Radomsku, w sprawie sygn. akt I Co 153/04 przysądził na rzecz uczestniczki I. Ł. własność zabudowanej nieruchomości położonej w R. przy ulicy (...), oznaczonej w ewidencji gruntów numerem działki (...) o pow. 0,0306 ha, dla której w Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Radomsku prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...) za cenę 43.934,00 złotych, która to kwota została przez uczestniczkę uiszczona w całości. Środki na wadium pochodziły z pożyczki od W. J., na zakup kamienicy został zaciągnięty kredyt

Opisana wyżej nieruchomość także wchodzi w skład majątku wspólnego stron.

Strony w dniu 11 marca 2005 roku zawarły z (...) SA w W. umowę kredytu konsolidacyjnego przeznaczonego na spłatę zobowiązań kredytowych i na cele własne w kwocie 23 230,00 CHF. Spłata kredytu została rozłożona na okres 20 lat od dnia 2 kwietnia 2005 roku do 2 marca 2025 roku.

Po zakupie kamienicy i dalej po ustaniu wspólności ustawowej małżeńskiej uczestniczka przeprowadziła w zakupionej kamienicy szereg remontów. Została pomalowana klatka schodowa, elewacja, drzwi i futryny, w 2009 roku był robiony remont dachu, w którym finansowo uczestniczył ojciec uczestniczki, przekazując w dniu 29 czerwca 2009 roku na konto córki kwotę 7500 złotych. W pracach remontowych uczestniczył ojciec uczestniczki, strony, A. R. (1), M. J.. Kwestie związane z administrowaniem nieruchomości wzięła na siebie uczestniczka. Zawierała umowy najmu, pobierała osobiście kaucję, czynsz. Jakikolwiek uwagi lokatorzy kierowali do uczestniczki.

Wnioskodawca w trakcie trwania małżeństwa nadużywał alkoholu, miał ciągi opilcze, nie panował nad czynnościami fizjologicznymi, znęcał się psychicznie nad rodziną nie interesował się dziećmi. W dniach od 28 maja 2012 roku do 4 czerwca 2012 roku przebywał w celu detoksykacji w Szpitalu Wojewódzkim w B. na oddziale leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych. W dniu 4 czerwca 2012 roku został przeniesiony do ośrodka terapii uzależnienia od alkoholu, gdzie przebywał do 28 czerwca 2012 roku.

Wnioskodawca ma dziecko pozamałżeńskie, które urodziło się (...), poczęte zostało przed ślubem stron. Kiedy uczestniczka dowiedziała się, że mąż ma na utrzymaniu dziecko ustalili, że wnioskodawca będzie jej oddawał cały dochód, a ona będzie z tego regulowała alimenty na rzecz uprawnionego dziecka.

Obowiązek alimentacyjny względem dziecka pozamałżeńskiego wygasł około dwóch lat temu. Wnioskodawca po zawarciu małżeństwa od 21 lutego 1991 roku do 31 lipca 1998 roku pracował w hucie (...) w R., dorabiał handlując odzieżą. Później pracował jako portier, dozorca, kierowca -pracownik magazynowy, wyjeżdżał do sezonowych prac dorywczych za granicę, podejmował się innych prac dorywczych.

Wnioskodawca przekazywał żonie pieniądze na utrzymanie domu, nie wystarczały one jednak w całości na potrzeby trójki dzieci, nie pokrywały zaciągniętych zobowiązań.

Strony otrzymywały wsparcie i pomoc finansową ze strony ojca uczestniczki. To głównie on wykonywał prace remontowe w zajmowanym początkowo na poddaszu kamienicy mieszkaniu, później także w mieszkaniu na I piętrze, na które strony się zamieniły. Kupował żywność, opał na zimę, jednorazowo na prośbę córki zapłacił alimenty na rzecz pozamałżeńskiego dziecka wnioskodawcy.

Po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej uczestniczka nie przekazywała wnioskodawcy połowy wartości pobieranych czynszów.

Od momentu ustania wspólności ustawowej małżeńskiej kredyt konsolidacyjny z dnia 11 marca 2005 roku spłacała wyłącznie uczestniczka.

W dniu 5 kwietnia 2013 roku uczestniczka sprzedała L. Z. - w udziale wynoszącym 1/2 część oraz J. i M. małżonkom K. - w udziale wynoszącym 1/2 części, zabudowaną nieruchomość położoną w R. przy ulicy (...), oznaczoną w ewidencji gruntów numerem działki (...) o pow. 0,0306 ha, za łączną kwotę 80 000,00 złotych. Kwota 14 000,00 złotych została zapłacona gotówką przez nabywców w dniu zawarcia umowy, natomiast pozostała kwota w wysokości 66 000,00 złotych została zapłacona przez nabywców 26 kwietnia 2013 roku na konto bankowe o numerze (...) we frankach szwajcarskich po 9400 CHF każdy z kupujących. Z tego numeru konta stanowiącego rachunek techniczny, otwarty na rzecz uczestniczki na potrzeby całkowitej spłaty zadłużenia, został spłacony (zgodnie z dyspozycją uczestniczki) w całości kredyt mieszkaniowy konsolidacyjny z dnia 11 marca 2005 roku nr (...).

Uczestniczka I. Ł. z zawodu jest pielęgniarką. Początkowo pracowała w szpitalu, później w zakładzie pracy chronionej przez 10 lat na stanowisku pielęgniarki. Imiała się prac dorywczych w domach opieki. Następnie przez rok czasu prowadziła firmę pod nazwą (...), gdzie następnie była zatrudniona na podstawie umowy o pracę. Od 2007 roku do chwili obecnej pracuje w szpitalu i osiąga wynagrodzenia w kwocie około 2 200 złotych netto. Obecnie mieszka i pracuje w P.. Kupiła mieszkanie, którego zakup został w całości skredytowany.

Skład majątku wspólnego stron nie był kwestionowany przez obie strony. Przedmiotem dowodzenia uczestniczki była kwestia poniesienia nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny w postaci w postaci spłaty rat kredytu pobranego na zakup nieruchomości objętej wnioskiem oraz w postaci remontów wykonanych przez uczestniczkę na tej nieruchomości od dnia ustanowienia rozdzielności majątkowej tj. od dnia 13 kwietnia 2006 roku. Wnioskodawca domagał się rozliczenia w niniejszym postępowaniu pożytków, jakie osiągnęła uczestniczka korzystając z nieruchomości za okres od 13 kwietnia 2006 roku do chwili obecnej.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, z zeznań samych stron postępowania oraz świadków jednoznacznie wynika, że po ustaniu wspólności małżeńskiej kredyt konsolidacyjny spłacała wyłącznie uczestniczka. Nie bez znaczenia dla rozliczenia tej kwestii pozostaje fakt, że uczestniczka pobierała czynsz najmu od lokatorów w całości, nie przekazując z tego tytułu wnioskodawcy żadnych środków. Wobec braku precyzyjnych wniosków dowodowych ze strony profesjonalnych pełnomocników zmierzających do wyceny poczynionych przez uczestniczkę remontów i pozyskanych przez nią pożytków po ustaniu wspólności majątkowej, Sąd, kierując się zasadami doświadczenia życiowego, stwierdził jak niżej.

Skoro uczestniczka po ustaniu wspólności majątkowej pozyskiwała pożytki w postaci czynszu najmu płaconego przez lokatorów i nie rozliczała się z tych pieniędzy z wnioskodawcą, to tym samym posiadała realne możliwości finansowe, by spłacać na bieżąco zaciągnięty w dniu 11 marca 2005 roku kredyt konsolidacyjny oraz dokonywać bieżących napraw i remontów w zajmowanej nieruchomości. Zatem Sąd doszedł do przekonania, że wszelkie pożytki cywilne, jakie przynosiła nieruchomość zostały poniesione na majątek wspólny stron.

Sąd pominął w swych ustaleniach dokumenty związane z pracą zarobkową uczestnika wykonywaną po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej.

Sąd Rejonowy zważył, iż zagadnienie podziału majątku dorobkowego nie jest unormowane w sposób samodzielny ani przez przepisy prawa materialnego, regulujące stosunki majątkowe między małżonkami, ani też przez przepisy prawa postępowania cywilnego, które w tym zakresie odsyłają do odpowiedniego stosowania przepisów zamieszczonych w innych dziedzinach prawa.

W myśl art. 46 k.r.i o. do podziału majątku, który był objęty wspólnością ustawową, stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku. Z kolei dotyczący działu spadku art. 1035 k.c. przewiduje odpowiednie stosowanie przepisów o współwłasności w częściach ułamkowych.

Także według art. 567 § 3 k.p.c. do postępowania w sprawie o podział majątku wspólnego stosuje się odpowiednio przepisy art. 680 - 689 k.p.c., normujące dział spadku, które z kolei przewidują (art. 688 k.p.c.) w kwestiach w nich nieuregulowanych odpowiednie stosowanie przepisów o postępowaniu w sprawach o zniesienie współwłasności, czyli art. 617 i następnym k.p.c.

Zgodnie z przywołanymi przepisami, w szczególności z treścią art. 684 k.p.c., przedmiotem rozważań Sądu w sprawie o podział majątku dorobkowego jest, oprócz kwestii samego podziału, także skład i wartość tego majątku.

Podział majątku dorobkowego obejmuje składniki należące do tego majątku w dacie ustania wspólności oraz istniejące w chwili dokonywania podziału.

Jak wynika z przepisu art. 32 § 1 k.r.i o., w skład majątku dorobkowego, stanowiącego współwłasność małżonków wchodzi przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności ustawowej przez oboje małżonków lub przez jednego z nich.

Z ustaleń poczynionych przez Sąd wynika, że w skład majątku wspólnego I. i M. byłych małżonków Ł. wchodzi czteroelementowy zestaw garnków Zepter o wartości 4.000,00 złotych oraz zabudowana nieruchomość położona w R. przy ulicy (...), oznaczonej w ewidencji gruntów numerem działki (...) o pow. 0,0306 ha. Strony wspólnie, 11 marca 2005 roku zawarły z (...) SA w W. umowę kredytu konsolidacyjnego przeznaczonego na spłatę zobowiązań

kredytowych i na cele własne w kwocie 23.230,00 CHF, który to kredyt od daty ustania wspólności majątkowej małżeńskiej tj. od 13 kwietnia 2014 roku do dnia sprzedaży nieruchomości spłacała uczestniczka. Po sprzedaży uczestniczka przeznaczyła środki ze sprzedaży nieruchomości na wcześniejszą spłatę kredytu.

Sąd przyjął, że udziały stron w majątku wspólnym są równe. Okoliczność przyczynienia się wnioskodawcy do powstania majątku wspólnego w 5% nie znajduje potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym. Wynika z niego, że w trakcie trwania małżeństwa wnioskodawca pracował legalnie, czasami dorywczo. Wprawdzie wnioskodawca nadużywał alkoholu, nie angażował się w życie rodzinne, to z pewnością okoliczności te legły u podstaw orzeczenia rozwodu z winy wnioskodawcy.

Należy podkreślić, iż normy art. 23, 27 oraz 28 k.r.io. statuuja zasadę jednolitej partycypacji małżonków w kosztach utrzymania rodziny poprzez ponoszenie ciężarów, pobieranie pożytków w częściach równych (post. SN Z 28.4.1972 r., III CRN 626/71, niepubl., post. z 5.10.1974 r., III CRN 190/74, niepubl.). Konsekwencją tych założeń jest również zasada wyrażona w art. 43 §1 k.r. i o. stanowiąca, iż oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym. Wyjątki od tego domniemania wyrażają § 2 i 3 art.43 k.r.io. Orzecznictwo i doktryna prawa zwracają uwagę, iż ustalenie nierównych udziałów dopuszczalne jest wyłącznie w razie łącznego wystąpienia dwóch przesłanek:

- przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego w różnym stopniu;
- istnienia ważnych powodów, które uzasadniają ustalenie nierównych udziałów (wyrok SN z 10.11.1976r., II CR 268/76, post. SN z 21.11.2002r, III CKN 1018/2000, post. SR w Koszalinie z dnia 24.02.2010r., I Ns 417/07, post. SO w Koszalinie, z dnia 30.06.2010r., VII Ca 397/10).

Ciężar udowodnienia okoliczności warunkujących ustalenie nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym spoczywa na tym podmiocie, który zgłosił wniosek o ustalenie nierównych udziałów (postanowienie SN z 2.10.1997 r., II CKN 348/97, Legalis). Doprecyzowanie użytego w art. 43 § 2 k.r.io. nieostrego pojęcia „ważne powody” zostało przez ustawodawcę pozostawione doktrynie i judykaturze. Przyjmuje się, że ważne powody w rozumieniu art. 43 § 2 k.r.io. oznaczają względy natury moralnej, które sprawiają, iż w niektórych sytuacjach faktycznych równość udziałów małżonków w majątku wspólnym mogłaby być traktowana jako rozstrzygnięcie kolidujące z zasadami współżycia społecznego. Przy ocenie istnienia „ważnych powodów”, o których mowa w art. 43 § 2 k.r. i o., należy mieć na uwadze całokształt postępowania małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej w zakresie wykonywania ciężących na nich obowiązków względem rodziny, którą przez swój związek założyli (zob. postanowienie SN z 5.10.1974 r., III CRN 190/74, Legalis). Nadto w postanowieniu z dnia 26.11.1973r., III CRN 227/73, Sąd Najwyższy podniósł, iż przepis art. 43 § k.r. i o. może mieć zastosowanie nie w każdym przypadku faktycznej nierówności przyczynienia się każdego z małżonków do powstania majątku wspólnego, lecz tylko w tych wypadkach, gdy małżonek, przeciwko któremu skierowane jest żądanie, w sposób rażący lub uporczywy nie przyczynia się do powstania dorobku stosownie do posiadanych sił i możliwości.

W pojęciu ważnych powodów nie mieści się jednak stwierdzona w wyroku orzekającym rozwód lub separację obciążająca jednego z małżonków wina rozkładu pożycia małżeńskiego.

Mając na uwadze przytoczone wyżej rozważania stwierdzić należy, że nie zostało udowodnione, aby łącznie wystąpiły dwa warunki uzasadniające ustalenie nierównych udziałów w powstaniu majątku wspólnego.

Na dowód przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego w różnym stopniu pełnomocnik uczestniczki przedstawił jedynie zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu stron (k. 185-194) za rok 2005 i 2004 (dodatkowo uczestniczki za rok 2003). Z dokumentów tych wynika, że uczestniczka w roku 2005 osiągnęła dochód w wysokości 16.187,68 złotych, wnioskodawca w tym samym okresie osiągnął dochód w wysokości 9.599,99 złotych. Za rok 2004 uczestniczka osiągnęła dochód w wysokości 15.603,43 złotych, wnioskodawca w tym samym okresie osiągnął dochód w wysokości 10.034,42 złotych. Nie dość, że są to dane wybiórcze z uwagi na fakt, iż małżeństwo zostało zawarte w 1991 roku, to z załączonych zeznań podatkowych wynika, że dochody obojga małżonków nie są na tyle wysokie, by można mówić o rażącej dysproporcji w pozyskiwanych środkach. Jeśli natomiast uczestniczka

powołując się na znacząco wyższe jej dochody od dochodów męża ma na myśli dochód z nieujawnionych źródeł, to niestety pozostaje to poza kontrolą Sądu, czyniąc tym samym bezprzedmiotowym twierdzenie na temat znaczącego przyczynienia się uczestniczki do powstania majątku wspólnego.

Tym samym zbędnym staje się czynienie szczegółowych rozważań w przedmiocie istnienia ważnych powodów, które uzasadniają ustalenie nierównych udziałów. Podkreślić jedynie należy, że naganny stosunek względem rodziny, nadużywanie alkoholu były podstawą orzeczenia rozwodu z winy wnioskodawcy. Kwestia natomiast obciążenia finansowego w postaci alimentów na dziecko pozamałżeńskie była przedmiotem zgodnych ustaleń stron tuż po urodzeniu się tego dziecka.

Sąd przyjął, przy braku podstaw do czynienia odmiennych ustaleń, zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 43 § 1 k.r.o., iż małżonkowie mieli równe udziały w majątku wspólnym. Konsekwencją tego ustalenia jest konieczność dokonania takiego podziału majątku, aby przyznane stronom jego składniki przedstawiały równą wartość i stanowiły połowę wartości majątku wspólnego.

Sąd na podstawie art. 212 § 2 k.c., uwzględniając stanowisko stron, przyznał nieruchomości na wyłączną własność uczestniczki, zobowiązując ją jednocześnie do dokonania stosownej spłaty na rzecz wnioskodawcy.

Rozliczeniu w niniejszym postępowaniu podlegała zatem wartość nieruchomości ustalona na kwotę 127.800 złotych oraz wartość kompletu garnków Zepter, których wartość strony zgodnie ustaliły na poziomie 4.000 złotych.

Mając na uwadze, że uczestniczka przeznaczyła 66 000 złotych ze sprzedaży przedmiotowej nieruchomości na wcześniejszą spłatę kredytu rozliczeniu podlega kwota 61 800 złotych (127 800 zł - 66 000 zł) co w udziale 50% na 50% czyni kwotę spłaty należną wnioskodawcy w wysokości 30 900 złotych. Od kwoty jej została odjęta 1/2 z wartości przyznanych na wyłączną własność uczestnika garnków Zepter o wartości 4000 złotych (2000 zł). Zatem uczestniczka winna dokonać spłaty na rzecz wnioskodawcy w kwocie 28 900 złotych.

Stosownie do treści art. 212 § 3 k.c. Sąd ustala termin i sposób uiszczenia spłat bądź dopłaty oraz wysokość i termin uiszczenia odsetek. Ustalając powyższy termin Sąd miał na uwadze sytuację trudną sytuację majątkową uczestniczki I. Ł. oraz wysokość spłaty. Wobec powyższego Sąd orzekł jak w punkcie V postanowienia, rozkładając należność na 4 równe raty po 7225 złotych każda, z czego pierwsza rata płatna do dnia 31 grudnia 2015 roku i kolejne płatne co 6 miesięcy odpowiednio w terminach do dnia: 30 czerwca 2016 roku, 31 grudnia 2016 roku, 30 czerwca 2017 roku z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 2 k.p.c., ustalając, iż w przedmiotowej sprawie interesy stron są sprzeczne. Przy sprzeczności interesów Sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów. W rozpoznawanej sprawie koszty postępowania wyniosły ogółem 3692,44 złotych. Złożyły się na nią: opłata sądowa od wniosku w kwocie 1 000 złotych, koszty opinii biegłego 2 402,98 zł i 264,46 zł. (opinia uzup.) 25 zł. za zapytanie skierowane do banku. Opisane wyżej kosztów wnioskodawca pokrył w całości, wobec czego Sąd zasądził od uczestniczki I. Ł. na rzecz wnioskodawcy M. Ł. kwotę 1846,22 złotych tytułem zwrotu 1/2 części kosztów sądowych.

Apelacje od powyższego rozstrzygnięcia w imieniu uczestniczki złożył jej pełnomocnik skarżąc postanowienie w pkt IV, V, VII i VIII.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

1. naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię art. 43 § 2 k.r.o. i w konsekwencji nie zastosowanie tegoż przepisu prawa, w wyniku błędnego przyjęcia przez Sąd I instancji, iż nie zostały spełnione przesłanki uzasadniające ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym stron.

2. błąd w ustaleniach faktycznych Sądu I instancji, polegający na przyjęciu, że uczestniczka po powzięciu informacji o obowiązku alimentacyjnym obciążającym wnioskodawcę względem pozamałżeńskiego dziecka ustaliła z M. Ł., iż

będzie on oddawał cały swój dochód na jej rzecz, zaś I. Ł. będzie regulowała alimenty na rzecz uprawnionego dziecka z przekazanego jej dochodu, podczas gdy uczestniczka zaprzeczyła, jakoby takie ustalenia w ogóle miały miejsce,

3. błąd w ustaleniach faktycznych Sądu I instancji, polegający na nieuzasadnionym pominięciu istotnych okoliczności sprawy, dotyczących posiadania przez wnioskodawcę znacznego zadłużenia w wyniku zaniechania obowiązku alimentacyjnego na rzecz H. Ł. oraz prowadzenia przez Komornika Sądowego postępowania egzekucyjnego dotyczącego zaległych alimentów zasądzonych na rzecz pozamałżeńskiego dziecka wnioskodawcy.

Powołując się na powyższe zarzuty skarżąca wносиła o:

1. zmianę skarżonego postanowienia:

a) w punkcie IV poprzez ustalenie, iż udziały stron w majątku wspólnym nie są równe i wynoszą: 80% na rzecz uczestniczki I. Ł. oraz 20% na rzecz wnioskodawcy M. Ł.,

b) w punkcie V poprzez zasądzenie od uczestniczki I. Ł. na rzecz wnioskodawcy M. Ł. kwoty 8.360 zł (osiem tysięcy, trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem spłaty, płatną w 4 (czterech) w równych ratach po 2090 zł (dwa tysiące, dziewięćdziesiąt złotych) każda. z czego pierwsza rata płatna do dnia 31 grudnia 2015r. i kolejne płatne, co 6 miesięcy odpowiednio w terminach do dnia: 30 czerwca 2016r., 31 grudnia 2016r., 30 czerwca 2017r. z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności,

c) w punkcie VII poprzez uchylenie tego punktu.

d) w punkcie VIII poprzez ustalenie, iż każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie,

2. zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jest bezzasadna, a zaskarżone rozstrzygnięcie odpowiada prawu.

Na wstępie należy przypomnieć, iż postępowanie apelacyjne zostało tak ukształtowane, iż Sąd II instancji jest sądem merytorycznym, a nie tylko kontrolnym. Skoro zatem istotą postępowania apelacyjnego jest merytoryczne sądenie sprawy to sąd II instancji ma nie tylko uprawnienie ale wręcz obowiązek rozważenia na nowo całego zebranego materiału dowodowego oraz dokonania jego własnej, samodzielnej i swobodnej oceny w tym oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu przed obu sądami. (por. postanowienie SN z 8 kwietnia 2011r. II CSK 474/10). Przy czym należy mieć na względzie, iż Sąd II instancji orzekając w granicach zaskarżenia jest związany zarzutami naruszenia prawa procesowego natomiast z urzędu bierze pod uwagę naruszenia prawa materialnego i może dokonać odmiennych ustaleń lub uzupełnić ustalenia faktyczne dysponując także materiałem dowodowym zgromadzonym przez Sąd I instancji.

Jak wynika z treści apelacji skarżący zarzuca sądowi I instancji naruszenie prawa procesowego przejawiające się w błędnym ustaleniu stanu faktycznego. Skarżący co prawda nie wskazuje wprost jakie przepisy procesowe zostały naruszone niemniej jednak wydaje się, iż zarzuca on sądowi I instancji naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną ocenę dowodów w wyniku czego doszło do dokonania błędnych ustaleń faktycznych. W ocenie skarżącego Sąd pominął istotną okoliczność, a mianowicie posiadanie przez wnioskodawcę zaległości alimentacyjnych. Tymczasem motywy zaskarżonego orzeczenia zawierają wprost takie ustalenie. Musi to świadczyć o pewnej niekonsekwencji skarżącego któremu najprawdopodobniej chodziło o naruszenie prawa materialnego w postaci art. 43 § 2 krio. Zarzut naruszenia tego przepisu w świetle ustalonego stanu faktycznego zostanie omówiony w dalszej części uzasadnienia.

Drugi z zarzutów błędu w ustaleniach faktycznych sprowadza się do zakwestionowania pewnych ustaleń, które wynikały z akt innej sprawy. Stanowisko pełnomocnika skarżącej w tym zakresie stanowi jedynie nieuprawnioną polemikę z prawidłowymi ustaleniami sądu. Na marginesie jedynie wskazać należy, iż sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego zachodzi wtedy gdy powstaje dysharmonia pomiędzy materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, a konkluzją do jakiej doszedł Sąd na podstawie tego materiału. W toku niniejszego postępowania pełnomocnik uczestniczki nie wykazał aby taka dysharmonia rzeczywiście zaistniała. Natomiast Sąd I instancji z materiału dowodowego wyprowadził wnioski poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym.

Zresztą to sporne ustalenie nie jest aż tak istotne dla rozstrzygnięcia aby miało wpływ na jego prawidłowość.

Odnosząc się natomiast do zarzutu naruszenia art. 43§ 2 krio to przypomnieć należy, iż zgodnie z treścią tego przepisu z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać żeby ustalenie udziału w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku.

W apelacji akcentowany jest alkoholizm wnioskodawcy choć sam alkoholizm nie jest przesłanką do ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym zwłaszcza w sytuacji gdy wnioskodawca pracował.

Z przedstawionych świadectw pracy nie wynika aby kiedykolwiek utracił pracę w wyniku alkoholizmu.

Słusznie skarżąca wskazuje powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, że ważne powody istnieją wówczas gdy małżonek przeciwko któremu zostało skierowane żądanie w sposób rażący i uporeczywy nie przyczynia się w miarę swoich sił i możliwości zarobkowych do powstania majątku wspólnego.

Stan faktyczny ustalony przez Sąd Rejonowy nie daje jednak podstaw do stwierdzenia ważnych powodów. Trzeba bowiem pamiętać, iż wraz z zakupem nieruchomości przy ul. (...) przez uczestniczkę w 2004r. wnioskodawca zaciągnął kredyt mieszkaniowy w kwocie 44.700 zł (por. zaświadczenie z banku (...) k. 44 akt) co uszło także uwadze Sądu Rejonowego. Kredyt ten został co prawda w następnym roku spłacony kredytem konsolidacyjnym zaciągniętym przez oboje małżonków niemniej jednak okoliczność ta wskazuje, iż wbrew obecnym twierdzeniom uczestniczki wnioskodawca wcale nie był bierny ale także podejmował pewne czynności przyczyniając się do powstania majątku wspólnego w miarę swoich możliwości.

W ocenie skarżącej okoliczności sprawy i ustalenia faktyczne dawały podstawę Sądowi Rejonowemu do wykazania po pierwsze ważnych powodów niezbędnych do ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym, po drugie do stwierdzenia, iż każdy z małżonków w różnym stopniu przyczyniał się do powstania tego majątku.

Tymczasem materiał dowodowy nie jest tak jednoznaczny jak to wskazuje uczestniczka w swojej apelacji. Skarżąca ponadto nie dostrzega, iż zeznania świadków najczęściej wskazywały na kwestie nadużywania alkoholu przez wnioskodawcę. Pamiętać jednak należy, iż Sąd musi mieć na względzie stan jaki istniał podczas trwania związku małżeńskiego aż do ustanowienia rozdzielności majątkowej w 2006 roku. W tym okresie jak wynika z przedstawionych dokumentów w postaci np. świadectw pracy wnioskodawca pracował. Świadek E. S. wprost zeznała, że gdy dzieci były małe to wnioskodawca zajmował się dziećmi. Faktem jest, iż w ostatnim okresie czasu nadużywał alkoholu nie może jednak to wpływać na sytuację jaka miała miejsce w czasie trwania wspólności majątkowej, która ustała w 2006 roku. Zresztą jak zeznała świadek E. S. wnioskodawca pił od kilku lat /świadek zeznawała w 2013r./ a po zakupie kamienicy wykonywał tam także prace remontowe. (por. ponadto zeznania świadków A. R. (2) i A. R. (1) k.172, D. Ł. k.173, G. C. k. 163). Poza tym Sąd Rejonowy słusznie zauważył, iż skarżąca w toku procesu nie zdołała wykazać aby małżonkowie przyczyniali się w różnym stopniu do powstania majątku wspólnego. Poza zeznaniami podatkowymi brak jakichkolwiek innych dowodów na tę okoliczność. Analiza dochodów uzyskanych przez strony w ostatnich latach przed ustanowieniem rozdzielności wskazuje, iż dochody te były porównywalne.

Obecnie pełnomocnik uczestniczki w apelacji stara się zaakcentować zaległość alimentacyjną wnioskodawcy na rzecz syna H. zapominając jednak, iż zaległość ta obejmuje okres ostatnich lat już po ustaniu wspólności majątkowej między

małżonkami (z zaświadczenia komorniczego wynika, iż zaległość na rzecz syna H. datuje się od 2011r. a zatem pięć lat po ustaniu wspólności).

W skardze apelacyjnej w sposób wyraźny jest eksponowana kwestia przeznaczania przez wnioskodawcę wszelkich środków na własne potrzeby i nalogi oraz trwonienie otrzymywanego wynagrodzenia. Tymczasem w podstawie faktycznej ustalonej przez Sąd brak tego rodzaju okoliczności, a uczestniczka w skardze apelacyjnej nie zawarła zarzutu pominięcia tej okoliczności, nie wskazała na podstawie jakich dowodów doszła do takiej konkluzji. Sąd II instancji jest związany takimi ustaleniami skoro w apelacji brak odpowiednich zarzutów w tym zakresie. W tym miejscu po raz kolejny trzeba przypomnieć, iż Sąd II instancji jest związany podniesionymi w apelacji zarzutami naruszenia prawa procesowego.

Nie znajduje uzasadnienia apelacja w części w której kwestionuje rozstrzygnięcie zawarte w pkt VII zaskarżonego postanowienia. Nie można się zgodzić ze skarżącą, iż w niniejszej sprawie winien znaleźć zastosowanie przepis art. 520 § 1 k.p.c. Sąd Rejonowy słusznie bowiem zastosował uregulowanie zawarte w art. 520§ 2 i 3 k.p.c. albowiem interesy uczestników były sprzeczne gdyż uczestniczka domagała się ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym, a wnioskodawca temu się sprzeciwiał. W efekcie Sąd I instancji miał prawo orzec o rozliczeniu kosztów w taki sposób jak to uczynił.

Reasumując, brak jakichkolwiek podstaw do stwierdzenia nierównych udziałów w majątku wspólnym w świetle ustalonego stanu faktycznego dlatego też na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13§ 2 k.p.c. należało orzec jak w postanowieniu.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd orzekł na podstawie art. 520 k.p.c.

SSO Dariusz Mizera SSA w SO Stanisław Łęgosz del. SSR Mirosława Makowska